

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming Rijksstraatweg 178-180 in Leersum	Datum	25 mei 2023
Zaaknummer	Z2023-00000009	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00006838	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	3 januari 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	Voorschriften bij de ontheffing Voorgeschreven maatregelen Locatie plangebied Locatie aangetroffen nesten		

Ecofect B.V. heeft namens Architectenbureau Hammel en Partners een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Rijksstraatweg 178-180 in Leersum (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000009.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus.

We verlenen de ontheffing voor de periode van verzenddatum van dit besluit tot en met 1 april 2024.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de omvorming van twee geschakelde woningen tot vijf duurzame appartementen en de sloop van het grootste gedeelte van de bijgebouwen aan de achterzijde van de woningen. Een van de bijgebouwen wordt omgevormd tot vrijstaande garage. De werkzaamheden waarbij mussennesten vernield worden bestaan uit het slopen van de bebouwing tegen de achtergevel van de geschakelde woningen, het vernieuwen van het dak van de geschakelde woningen en het plaatsen van een dakkapel. Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Leersum. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) voor de periode van 1 april 2023 tot en met 1 april 2024.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 31 maart 2023, 10 mei 2023 en 12 mei 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus is beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

De aanvraag heeft betrekking op de omvorming van twee bestaande geschakelde woningen met bijgebouwen tot vijf appartementen met een vrijstaand garageblok. De werkzaamheden zijn daarom locatiegebonden. Er is geen redelijke alternatieve locatie.

Mitigerende maatregelen

Alle werkzaamheden in het plangebied worden uitgevoerd na de broedperiode van de huismus en na het verstrijken van de gewenningsperiode van de alternatieve nestplaatsen. De huidige nestplaatsen worden na het broedseizoen op geschikte wijze ontoegankelijk gemaakt voor de soort. Alle verstorende werkzaamheden, zowel aan de woningen waar de nestplaatsen zijn aangetroffen als aan de bijgebouwen, worden uitgevoerd na het ontoegankelijk maken van de nestplaatsen van de huismus. Er is daarom geen redelijke alternatieve planning of werkwijze mogelijk.

Andere wijze van verbouwen

De appartementen worden optimaal geïsoleerd en zonder gasaansluiting gerealiseerd. Isolatie en vernieuwing van het dak is noodzakelijk om de woningen gasloos te realiseren. Een andere wijze van renoveren, waarbij de bestaande nestplaatsen van de huismus behouden blijven, is daarom geen redelijk alternatief.

Inrichting

De tijdelijke en de permanente alternatieve nestplaatsen voldoen aan de eisen van het Kennisdocument Huismus en worden op geschikte locaties gerealiseerd. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de aan het plangebied grenzende groenstructuren waardoor het leefgebied van huismus behouden blijft. Hierdoor is er geen beter alternatief om de huidige nestplaatsen te compenseren.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

In het belang van de volksgezondheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan van 13 december 2022 heeft u aangegeven dat twee woningen met bijgebouwen waar een winkel in is gevestigd wordt omgevormd tot vijf appartementen zonder gasaansluiting met vrijstaande garages. Door het verminderd aantal verkeersbeweging door het opheffen van de winkel daalt de uitstoot van stikstof door het verkeer. De appartementen zullen optimaal geïsoleerd en zonder gasaansluiting gerealiseerd worden, waardoor deze woningen een lager energieverbruik hebben dan het huidige pand en er geen aardgas wordt verstoekt. Hierdoor daalt de uitstoot van stikstof naar bijna nul, waardoor de luchtkwaliteit verbeterd en daarmee een bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van de volksgezondheid.

Beoordeling van het aangegeven belang

Uit uw onderbouwing, de bouwbesluittoets en de Aeries projectberekening, blijkt dat dankzij de vermindering van het aantal verkeersbewegingen en de keuze om de appartementen gasloos te realiseren de uitstoot van stikstof oxiden daalt van 138 kg naar 0,4 kg per jaar. Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep in het belang is van de volksgezondheid.

De geplande woningrenovatie zorgt voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Bij de verbranding van fossiele brandstoffen komen stikstofoxiden vrij. Stikstofdioxide kan voor mensen schadelijk zijn,

doordat stikstofdioxide door kan dringen tot in de kleinste vertakkingen van de luchtwegen. Hierdoor kunnen mensen luchtwegklachten en astma-aanvallen krijgen of gevoeliger worden voor infecties (rivm.nl). Doordat het aantal verkeersbewegingen daalt en doordat de woningen zonder gasaansluiting worden gerealiseerd, daalt het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt het veranderde gebruik en de verduurzaming van de woningen in het plangebied bij aan de verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor volksgezondheid. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soort

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn zestien nestplaatsen vastgesteld onder het dak van de noord- en oostgevel. De locatie van de aangetroffen nestplaatsen is opgenomen in bijlage 4.

Staat van instandhouding

Landelijk

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 op tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds de midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al., 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als matig ongunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als **ongunstig – ontoereikend**.

Regionaal en lokaal

In de Provincie Utrecht is volgens het Meetnet Broedvogels (BMP) sinds 2007 geen significante aantalsverandering in de broedpopulatie van huismus opgetreden. De winterpopulatie huismus wordt bepaald door middel van Punt Transect Tellingen Project (PTT) met onderzoek in december. Deze monitoring laat een daling zien in de winterpopulatie in de Provincie Utrecht sinds 1983. Over de laatste twaalf jaar is geen trend aantoonbaar. In het bosgebied van de Utrechtse Heuvelrug is de dichtheid van huismussen laag. In de dorpskernen aan de rand van de

Utrechtse Heuvelrug komt huismus wel voor (Sovon.nl). Voor de bebouwde kom van Leersum is onvoldoende data om de staat van instandhouding te kunnen bepalen.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soort

De werkzaamheden zullen zestien nestplaatsen van de huismus vernielen. Het functionele leefgebied van de huismus blijft behouden. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Mitigerende maatregelen

Alle werkzaamheden in het plangebied, zowel aan de woningen waar de nestplaatsen zijn aangetroffen als aan de bijgebouwen, worden uitgevoerd na de broedperiode van de huismus.

De huidige nestplaatsen worden buiten de broedperiode en bij gunstige weersomstandigheden ontoegankelijk gemaakt door middel van vogelschroot en borstels.

Inrichting

Voor de vervanging van de 16 vastgestelde nestplaatsen wordt geen vogelschroot of vogelschroot op de vierde panlat aangebracht op het dak met noord en oost expositie en worden zes inmetselstenen in de noord- en oostgevel gerealiseerd.

Het dak met zuid expositie wordt niet toegankelijk gemaakt voor huismussen, omdat zon beschenen geïsoleerde daken veel te warm worden. Het dak op het westen wordt ook niet toegankelijk gemaakt. Dit dak ligt in de schaduw van het naastgelegen gebouw, hier is echter de uitvliegruimte te beperkt en is de kans op predatie groot, waardoor dit deel van het dak ook niet geschikt is om nestplaatsen van huismus te realiseren. Het dak met oost-expositie wordt minder warm door de oost expositie en doordat het dak een deel van de ochtend in de schaduw van de naastgelegen bebouwing ligt. Dit dak op het oosten is hierdoor wel geschikt om nestplaatsen te compenseren. Tijdens de sloop wordt ervoor gezorgd dat er geen schade optreedt aan de aan het plangebied grenzende groenstructuren, zoals de liguster- en conifeerhaag ten noorden van de Rijkstraatweg en langs de oprit.

Monitoring

Bij de werkzaamheden gaan zestien huismusnesten verloren. Dit is een relatief groot aantal. Dit betekent dat er, ondanks het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen, toch een risico bestaat dat de lokale populatie verslechtert. Daarom zal de effectiviteit van de maatregelen moeten worden gemonitord.

In het eerstvolgende broedseizoen na plaatsing van de permanente kasten en het opnieuw geschikt maken van het dak worden de permanente voorzieningen voor het eerst gemonitord. De monitoring vindt plaats tot en met het derde broedseizoen na de realisatie van de permanente voorzieningen. Na afloop van elk monitoringsjaar wordt de rapportage ter beoordeling voorgelegd. Naast monitoring van het gebruik van de voorzieningen, wordt de temperatuur in de permanente nestplaatsen onder het dak gemonitord met behulp van dataloggers. Nestplaatsen onder geïsoleerde daken kunnen snel te warm worden. Met behulp van de temperatuurgegevens kan bepaald worden of dit dak met noord en oost expositie qua temperatuur geschikt is om als nestplaats te gebruiken.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de werkzaamheden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus leiden. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Ecofact en een afschrift van de beschikking aan:

1. Architectenbureau Hammel en Partners;
2. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
3. Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door op 25-05-2023

Mevr. drs. ing.
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. De ecooloog dient bij de start van de werkzaamheden, bij het ontoegankelijk maken van de huidige nestplaatsen en bij de realisatie van de tijdelijke en permanente voorzieningen aanwezig te zijn in het plangebied.
12. De werkzaamheden rond de huismusnesten en het ongeschikt maken van de huismusnesten moet uitgevoerd worden buiten het broedseizoen en ruim voor de winterperiode (september met controle op late broedsels en oktober). Ook buiten het broedseizoen en tijdens koude winters kunnen nestplaatsen bewoond zijn.
13. De tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen voor de huismus dienen te voldoen aan de volgende kenmerken:
 - De nestplaatsen moeten worden geplaatst binnen 200 meter van de huidige, vastgestelde nestplaatsen, op locaties die vrij zijn van verstoring door de werkzaamheden, vrij van predatoren en met voldoende vrije aanvliegruimte;
 - De tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen moeten voor wat betreft eigenschappen (broedruimtes en invliegopeningen) voldoen aan het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022);
 - in de directe omgeving van de nestplaats is continu voldoende dekking aanwezig (minimaal 3 à 4 meter hoog opgaand groen), er zijn altijd (binnen 100 à 200 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar;
 - Er worden meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden (openingen minimaal 50 cm uit elkaar of niet zichtbaar vanuit andere nesten), op een hoogte van minimaal 3 meter en op locaties die zich niet verder van geschikt habitat bevinden dan de aan te tasten nestplaatsen;
 - De tijdelijke nestplaatsen moeten worden geplaatst op een noord- of oost positie of in de ligging van een overstek o.i.d., zodat de nestkasten bijna de hele dag in de schaduw hangen.
 - De permanente nestplaatsen worden gerealiseerd onder het dak met noord en oost expositie, de permanente neststenen worden gerealiseerd in de noord- en oostgevel.
14. De tijdelijke alternatieve nestplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente nestplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen dienen ook weer de geldende gewenningsperioden gehanteerd te worden volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022).
15. De permanente alternatieve nestplaatsen moeten duurzaam functioneel zijn als nestlocatie voor de huismus. Dit betekent dat deze van voldoende duurzaam materiaal moeten zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd of ingemetseld. Indien de kasten niet meer functioneel worden, moeten deze worden vervangen. De functionaliteit van de permanente voorzieningen moet tenminste 30 jaar worden gecontroleerd.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

16. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

1.5 Monitoring

17. De soortgerichte beschermingsmaatregelen moeten worden gemonitord om te bepalen of deze voldoende effectief zijn. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente alternatieve nestplaatsen voor de huismus.
18. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 - of de huismussen gebruik maken van de aangeboden permanente alternatieve nestplaatsen;
 - met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt;
 - wat het verloop van de temperatuur in de permanente nestplaatsen onder het dak is.
19. Het monitoringsonderzoek moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment geldende Soorteninventarisatieprotocol (Netwerk Groene Bureaus).
20. Het monitoringsonderzoek start tijdens het eerstvolgende broedseizoen van de huismus nadat de permanente alternatieve nestplaatsen gerealiseerd zijn. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek jaarlijks worden uitgevoerd tot en met drie jaar na het realiseren van de permanente alternatieve nestplaatsen. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2024, 2025 en 2026.
21. De monitoringsresultaten worden geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), voordat de monitoringsrapportage aan de RUD Utrecht wordt verstuurd.
22. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
 - De temperatuur in de permanente nestplaatsen onder het dak wordt gemonitord met behulp van dataloggers, die voor het broedseizoen worden geplaatst en na het broedseizoen worden verwijderd om uitgelezen te worden. Er wordt minimaal 1 datalogger geplaatst per toegankelijk gemaakte expositie.
 - De gemeten temperatuur zal vergeleken worden met reeds bekende, geschikte temperatuurwaarden uit literatuuronderzoek. Ook zal de temperatuur onder de daken uitgezet worden tegen de buitentemperatuur. Deze waarden zullen tevens worden uitgezet tegen het aantal mussennesten om de geschiktheid van de voorziening aan te kunnen tonen.
 - Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen en afmetingen, typenummer bij prefab en aantal);
 - Onderzoeksresultaten (vastgestelde soort(en) en aantallen individuen);
 - Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd);
 - Bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF.
23. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 31 december van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.
24. De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:

- Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan het bevoegd gezag besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring;
- Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan het bevoegd gezag extra maatregelen opleggen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Bron: Projectplan Rijksstraatweg Leersum; ontheffingsaanvraag huismus, 13 december 2022; Ecofect.

Werkzaamheden

In het plangebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Slopen van een deel van de bebouwing aan de achterzijde
- Bouwrijp maken van de planlocatie
- Het dak revitaliseren en vernieuwen
- Het plaatsen van een dakkapel

Tijdens de sloop wordt ervoor gezorgd dat er geen schade optreedt aan de aan het werkgebied grenzende groenstructuren. Er wordt overdag gewerkt. Alleen in de winterperiode wordt in de vroege ochtend en late middag mogelijk gewerkt met verlichting. Deze is gericht op de nieuwbouw en niet op het groen er omheen.

Werken buiten kwetsbare perioden

De huismus gebruikt zijn nest jaarrond en het gehele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode. De meest kwetsbare perioden hierbinnen zijn de voortplantingsperiode en periodes met vorst in de winter.

Aanvullingen 31 maart 2023:

Alle werkzaamheden in het plangebied worden uitgevoerd na de broedperiode.

Ongeschikt maken nestplaatsen

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de aanwezige nestplaatsen van huismus tijdig ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt buiten de kwetsbare periodes. Het ongeschikt maken bestaat eruit dat, na vaststelling van de afwezigheid van vogels onder de dakpannen, de ruimte tussen de dakgoot en de dakpannen wordt dichtgezet met vogelschroot of borstels. Niet alleen de vastgestelde nestplaatsen van huismus worden ongeschikt gemaakt, maar ook in de te slopen gebouwen worden geschikte ruimtes voor broedvogels dichtgezet met behulp van vogelschroot, borstels of planken.

Tijdelijke voorzieningen

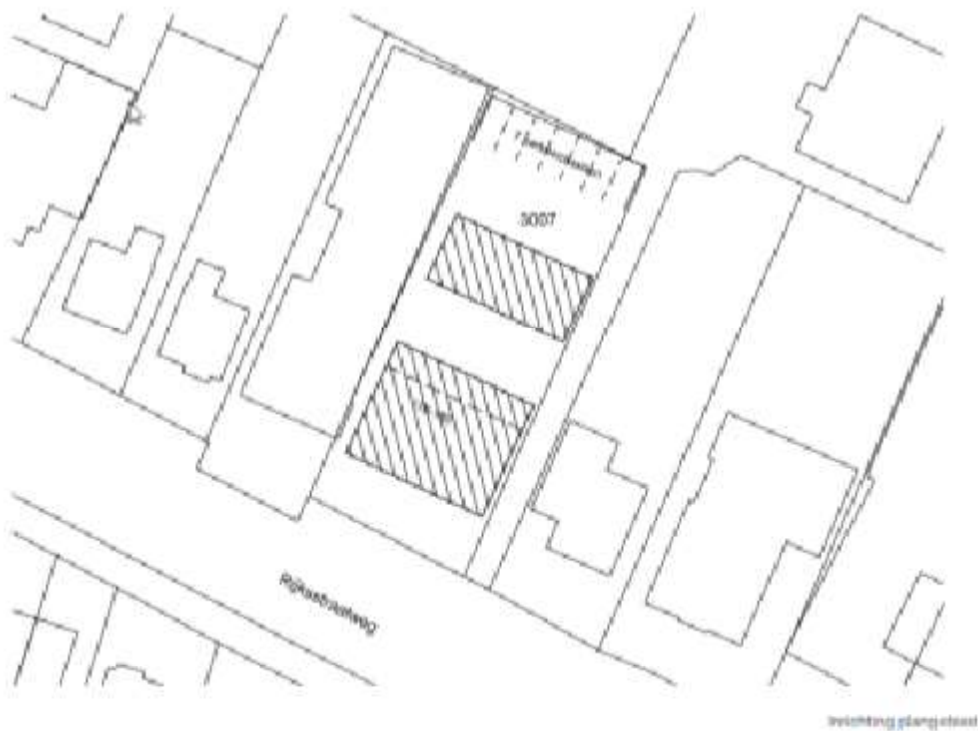
Ter vervanging van de nestlocatie van huismus in de woning aan de Rijksstraatweg worden in de directe omgeving 32 vervangende huismusnestplaatsen (type HMT1 of HMT2 van Unitura) opgehangen, binnen een afstand van 200 meter van het plangebied. De exacte locaties van de kasten worden in overleg met de begeleidend ecooloog vastgesteld. De vervangende nestplaatsen voldoen aan de in het Kennisdocument huismus gestelde eisen. De directe omgeving moet voldoende schuilmogelijkheden bieden aan huismussen en er wordt een gewenningstijd van minimaal drie maanden gehanteerd.

Permanente voorzieningen

Bij de toepassing van vogelschroot in de te transformeren bebouwing wordt deze verhoogd aangebracht op de vierde panlat, dan wel volledig weggelaten. Tevens worden er in de bestaande bebouwing 6 permanente huismuskasten (HMP2 Unitura) ter overcompensatie toegevoegd. Het gaat hierbij om 3 nestkasten aan de noord- en 3 nestkasten (HMP2 Unitura) aan de oostzijde van de opstal.

Aanvullingen 31 maart 2023 en 10 mei 2023:

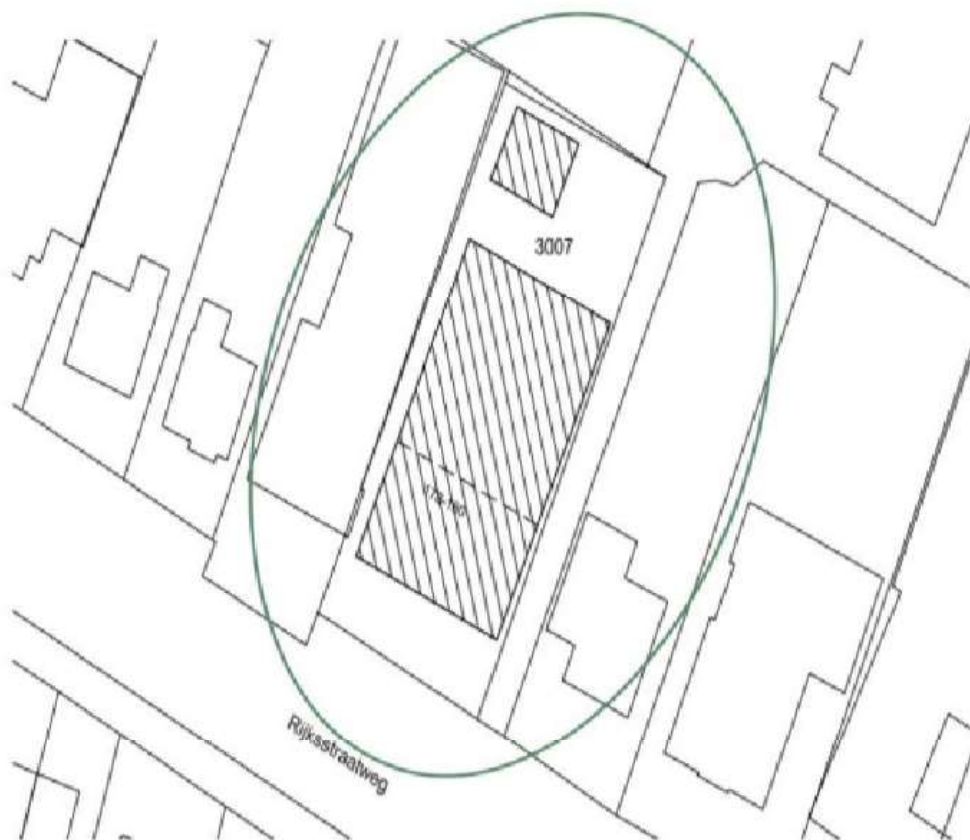
De oostzijde van het dak valt voor een groot deel in de schaduw van de omliggende bebouwing. Het dak met zuid-expositie wordt te warm. Het dak met west-expositie heeft te weinig vrije uitvliegruimte en meer kans op predatie. Het vogelschroot wordt daarom alleen verhoogd aangebracht op het dak van de noord- en oostgevel.

Bron: Projectplan Rijksweg Leersum; ontheffingsaanvraag huismus, 13 december 2022; Ecofect.

Bron: Projectplan Rijksweg Leersum; ontheffingsaanvraag huismus, 13 december 2022; Ecofect.

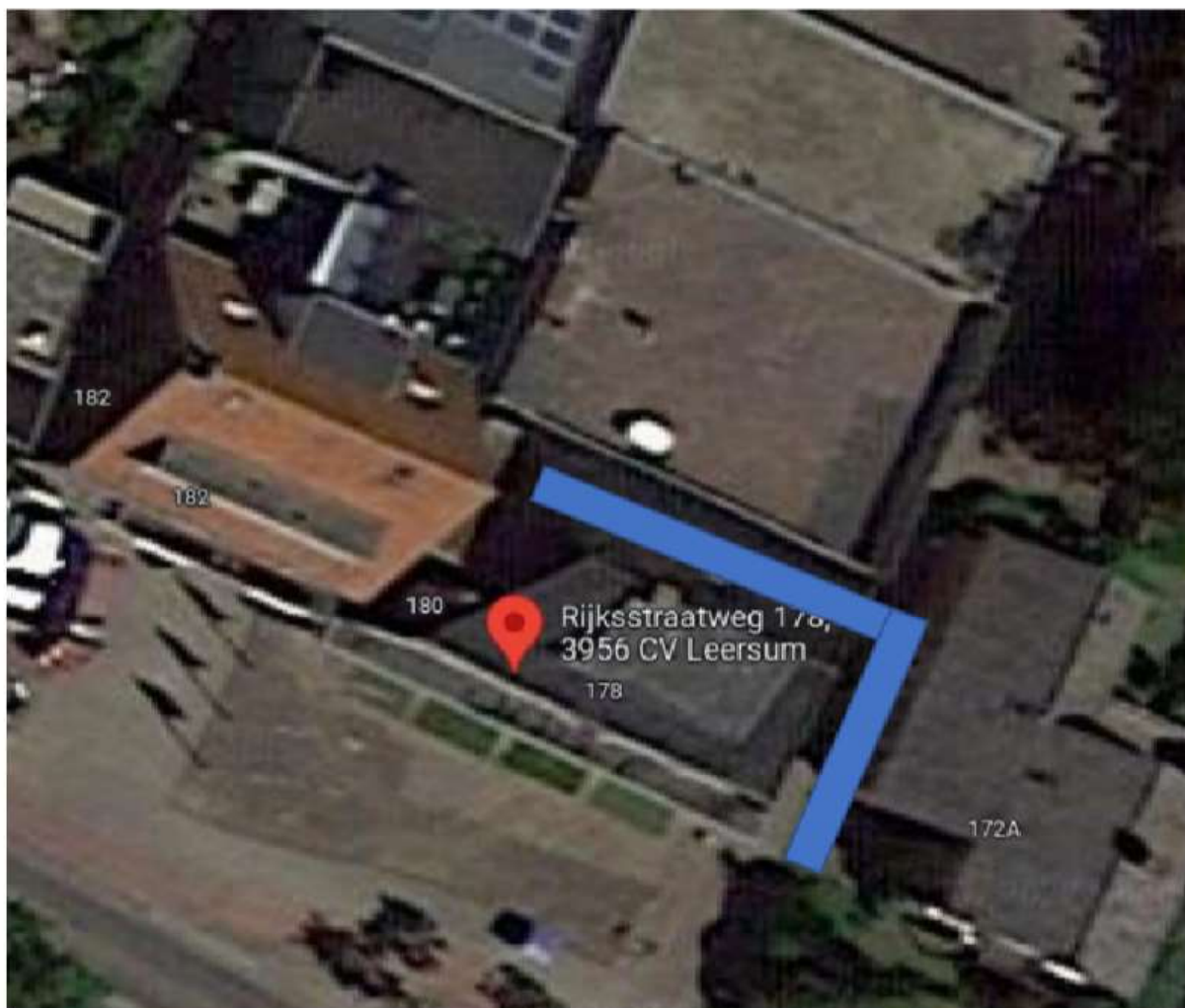

Afbeelding 2

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bron: Projectplan Rijksstraatweg Leersum; ontheffingsaanvraag huismus, 13 december 2022; Ecofect.

Bijlage 4: Locatie aangetroffen nestplaatsen

Noord en oostgevel zijn nesten aangetroffen

Bron: Projectplan Rijksstraatweg Leersum; ontheffingsaanvraag huismus, 13 december 2022; Ecofect.